

ONDERWIJS-ZORGVOORZIENINGEN IN DE REGIO ZUID-KENNEMERLAND

Integraal Arrangeren

Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland

Jorien van Dort

Inhoud

Onderwijs-zorgvoorzieningen in de regio Zuid-Kennemerland	2
<i>Introductie</i>.....	2
<i>Stand van zaken</i>.....	3
<i>OA (onderwijsarrangement)</i>	5
<i>Doel</i>	5
<i>Inhoud</i>	5
<i>OZA (onderwijs-zorgarrangement)</i>	5
<i>Doel</i>	5
<i>Inhoud</i>	6
<i>ZOA (zorg-onderwijsarrangement)</i>	6
<i>Doel</i>	6
<i>Inhoud</i>	7
<i>ZA (zorgarrangement)</i>	7
<i>Doel</i>	7
<i>Inhoud</i>	7
<i>Totstandkoming arrangementen en voorzieningen</i>.....	7
<i>Groep</i>	8
<i>Individueel</i>	10
<i>Financieringsmogelijkheden OZA en ZOA</i>.....	11
<i>Uitkomsten en resultaten arrangementen en voorzieningen</i>	13

Onderwijs-zorgvoorzieningen in de regio Zuid-Kennemerland

Introductie

Alle jongeren hebben recht op passend onderwijs en passende zorg om richting hun toekomstperspectief te kunnen ontwikkelen. Binnen de regio Zuid-Kennemerland wordt het dekkend (onderwijs)aanbod voor jongeren vormgegeven door integraal arrangeren.

Integraal arrangeren houdt in dat arrangementen en voorzieningen worden opgezet voor individuele jongeren en groepen jongeren, nabij of binnen een school, in samenwerking met jeugdhulp. Zo kan erop worden toegezien dat jongeren de binding met het onderwijs niet verliezen en blijft een school nauw betrokken bij al zijn leerlingen. Arrangementen zijn locaties die (deels) bekostigd en/of aangestuurd worden vanuit het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland en/of vanuit een hulpverleningsorganisatie/gemeente. Voorzieningen zijn locaties die vanuit een eigen initiatief zijn opgezet en (grotendeels) op eigen financiering steunen. Voor enkele jongeren is integraal arrangeren nabij een school niet passend. Voor deze jongeren worden arrangementen en voorzieningen opgezet op meer afstand van een schoolgebouw, of wordt maatwerk geleverd. Het doel van het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland is dat elke jongere ingeschreven staat bij een school, ook als een jongere (tijdelijk) geen onderwijs binnen het schoolgebouw of in klassenverband volgt.

Het grootste deel van de jongeren in de regio Zuid-Kennemerland volgt onderwijs binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs (VO) of een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Wanneer jongeren behoefte hebben aan extra ondersteuning binnen of buiten de school dan wordt dit vormgegeven binnen arrangementen en voorzieningen. Deze worden onderverdeeld in onderwijsarrangementen (OA's), onderwijs-zorgarrangementen (OZA's), zorg-onderwijsarrangementen (ZOA's) en zorgarrangementen (ZA's).

Bij integraal arrangeren wordt multidisciplinair gewerkt en worden kennis, inzichten en activiteiten rondom een jongere gekoppeld. Voor de jongeren die binnen een arrangement of voorziening functioneren, geldt altijd dat er een ondersteuningsvraag is die overstijgend is aan enkel de onderwijsondersteuning. Om deze reden wordt voor de arrangementen en voorzieningen binnen het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland de samenwerking gezocht met jeugdhulp om OZA's en ZOA's te realiseren. Zo kan beter worden voldaan aan de ondersteuningsbehoeften van de jongeren en is er een betere afstemming tussen ondersteuning vanuit onderwijs en vanuit jeugdhulp. Een voorwaarde voor het succes van integraal arrangeren is dat onderwijs en jeugdhulp de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de jongeren. Dit houdt in dat jeugdhulp en onderwijs nauw met elkaar samenwerken, elkaar vroeg betrekken bij processen en dat er heldere afspraken worden gemaakt.

Het is dus belangrijk dat jeugdhulp en onderwijsondersteuning voldoende met elkaar verbonden zijn zodat een succesvol traject wordt gevormd voor jongeren. Regionale samenwerking staat hierbij centraal. Dit wordt vormgegeven in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) wat op bestuurlijk niveau wordt vormgegeven. Verder is vanuit de Uitvoeringsagenda passend onderwijs-jeugdhulp de opdracht gegeven voor het regionaal samenwerken een kader op te stellen.

Dit kader draagt er zorg voor dat het opzetten van nieuwe arrangementen en voorzieningen gestructureerd verloopt en dat het eerder geleerde beter in de praktijk kan worden gebracht. Verder biedt dit kader een overzicht van hoe integraal arrangeren in de regio Zuid-Kennemerland wordt vormgegeven. In dit kader zal beschreven worden wat OA's, OZA's, ZOA's en ZA's inhouden en welk doel ze dienen, wat de huidige stand van zaken is m.b.t. arrangementen en voorzieningen binnen de regio Zuid-Kennemerland, hoe deze tot stand komen, hoe de financiering geregeld kan worden en

hoe uitkomsten van het integraal arrangeren worden gevolgd. Om te beginnen zal een overzicht worden gegeven van de huidige arrangementen en voorzieningen.

Stand van zaken

Het dekkend (onderwijs)aanbod binnen de regio Zuid-Kennemerland is ingericht met verschillende arrangementen en voorzieningen. In totaal zijn er nu 9 arrangementen en voorzieningen (tabel 1) waarin leerlingen worden opgevangen die (tijdelijk) niet binnen de scholen van het V(S)O het onderwijs kunnen volgen. Deze arrangementen en voorzieningen zijn in sommige gevallen vanuit initiatieven buiten het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland opgezet, soms zijn deze in samenwerking met het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland opgezet en in enkele gevallen is het initiatief vanuit het samenwerkingsverband zelf gekomen. Van deze 9 arrangementen en voorzieningen zijn er nu 5 officiële OZA's. Van de overige arrangementen en voorzieningen wordt er voor 3 expliciet onderzocht of deze beter ingericht kunnen worden als OZA.

Tabel 1

Arrangementen en voorzieningen		
Naam	Doelgroep	Status
Trajectvoorziening (per VO locatie)	Jongeren die naast de reguliere ondersteuning binnen de eigen school een extra ondersteuningsbehoefte hebben	OA
Prelisenum	Jongeren met VWO intelligentie, maar onvoldoende metacognitieve vaardigheden of sociaal-emotioneel nog niet ver genoeg voor de overstap PO-VO	OA
+VO	Jongeren die vastlopen op de huidige school en waarvan de ondersteuningsbehoeften en de vorm van passend onderwijs onvoldoende duidelijk is	Momenteel een OA, de wens bestaat om een OZA te vormen
IBL groep de Schelp	Jongeren op zeer moeilijk lerend niveau die onvoldoende in staat zijn onderwijs te volgen in de reguliere ZMLK-classes maar wel een ontwikkelingsbehoefte/onderwijsbehoefte hebben	Momenteel een OA, de wens bestaat om een OZA te vormen
Flexarrangement	Jongeren met intensieve problematiek die (tijdelijk) geen onderwijs volgen binnen een school	ZOA school van inschrijving in samenwerking met verschillende ketenpartners
Doorstroomklas (DSK)	Jongeren die passend zijn op de Daaf Geluk VSO of de Prof. Dr. Gunningschool VSO maar vanwege (dreigend) thuiszitten tijdelijk maatwerk nodig hebben	OZA Daaf Geluk VSO en Prof. Dr. Gunningschool VSO met verschillende ketenpartners
De Opmaat	Jongeren die vanwege (dreigend) thuiszitten tijdelijk maatwerk nodig hebben	ZOA Molenduin in samenwerking met Levvel5
Perspectief Leerwerkbedrijven	Praktijkgerichte jongeren zonder startkwalificatie die vastlopen op de huidige school, (dreigende) thuiszitters zijn, of onvoldoende aan kunnen sluiten op een regulier arbeidstraject/reguliere MBO	OZA Perspectief in samenwerking met Kenter

Pilot Megakids (proeftuin)	Thuiszitters met overwegend internaliserende problematiek voor wie ander aanbod binnen de regio geen optie is en die legericht een onderwijsbehoefte hebben om richting hun toekomstperspectief te ontwikkelen	ZOA Megakids in samenwerking met school van inschrijving
Zorggroep Van Voorthuissenschool	Jongeren op zeer moeilijk lerend niveau die onvoldoende in staat zijn onderwijs te volgen in de reguliere ZMLK-klassen maar wel een ontwikkelingsbehoefte/onderwijsbehoefte hebben	ZOA met de Wollewei/Ons Tweede Thuis en de Van Voorthuissenschool
ZMOLK	Jongeren die op 'zeer moeilijk lerend' niveau functioneren en vanwege externaliserende gedragskenmerken uitvallen binnen cluster 3 VSO onderwijs	OA

Met het huidige aanbod is er nog onvoldoende sprake van een volledig dekkend aanbod binnen de regio. Er zijn enkele doelgroepen waarvoor de wens is om een arrangement of voorziening in te richten (tabel 2). Deze doelgroepen hebben momenteel een beperkt aanbod binnen de regio, waardoor zij buiten de regio onderwijs moeten volgen, of maatwerk moet worden geboden. Gezien het wel om groepen gaat die een (deels) overeenkomende ondersteuningsbehoefte kennen, is het wenselijk om te onderzoeken of voor deze groepen nieuw aanbod gecreëerd moet en/of kan worden.

Tabel 2

Wens OZA/ZOA		
Werknaam	Doelgroep	Status
HB/hoog niveau	Jongeren met een hoog intelligentieniveau/HB niveau die geen onderwijs volgen en wel een ontwikkelbehoefte hebben Soms in combinatie met ASS problematiek	Samenwerkingsverband is in de onderzoeksfase. Mogelijk past deze doelgroep onder verschillende bestaande arrangementen en voorzieningen
Gat PO Gentiaan	Jongeren die vanuit de PO Gentiaan komen en onvoldoende kunnen aansluiten binnen het onderwijs Jongeren met een behoefte aan één op één onderwijs met intensieve begeleiding	Samenwerkingsverband is in de brainstorm fase
Jeugdzorgplus groep	Jongeren met complexe (meervoudige) problematiek die onder toezicht staan	Samenwerkingsverband is in de onderzoeksfase
PO-VO overgangsgroep	Jongeren die bij de overstap van PO-VO dreigen uit te vallen vanwege complexe problematiek of een geschiedenis van thuiszitten en die niet passend zijn in de huidige arrangementen en voorzieningen	Samenwerkingsverband is in de onderzoeksfase. Mogelijk wordt geïntervenieerd op individueel niveau en niet in groepsverband.

OA (onderwijsarrangement)

Doel

Het doel van een OA is om jongeren binnen de V(S)O school extra ondersteuning aan te bieden zodat zij zich goed kunnen (blijven) ontwikkelen op de school. Een OA kan binnen de basisondersteuning van de school vallen, maar kan ook een toevoeging zijn op de basisondersteuning, of een intensivering van de basisondersteuning. Een OA kan zowel op de school worden ingezet als buiten de school, maar de leerling valt altijd onder de verantwoordelijkheid van de school van inschrijving.

De inzet van een OA heeft met name de functies opbouwen of versterken. Bij opbouwen krijgt een jongere tijdelijk extra ondersteuning om op te bouwen naar een volledig rooster. Er is in dit geval tijdelijk sprake van een aangepast rooster. Met extra inzet vanuit bijvoorbeeld de trajectvoorziening of de +VO wordt opgebouwd tot volledige deelname aan het onderwijs bij de school van inschrijving. Bij versterken is de OA gericht op het zo goed mogelijk functioneren van de jongere binnen de huidige setting. In de regio Zuid-Kennemerland wordt met name de trajectbegeleiding voor dit doel ingezet.

Inhoud

Een OA is in eerste instantie een vorm van extra ondersteuning op individueel niveau. Hoewel OA's ook in groepen worden vormgegeven, is er binnen de groep altijd ruimte voor individueel aanbod passend bij de ondersteuningsbehoeften van de jongere. Een OA wordt meestal vormgegeven binnen de schoolse setting. Het doel van een OA is om zoveel mogelijk de reguliere onderwijsontwikkeling te ondersteunen, zodat de schoolloopbaan kan worden gecontinueerd. In enkele gevallen kan een OA op een andere locatie vorm krijgen, wanneer een leerling (tijdelijk) baat heeft bij een andere omgeving, of de omgeving van de school van inschrijving (tijdelijk) niet passend is bij de behoefte van de leerling. Denk hierbij aan een jongere met een kwetsbare gezondheid die in de coronatijd tijdelijk op een andere locatie onderwijs volgt om de risico's te minimaliseren of een leerling die langdurig ziek is maar wel vanuit een andere locatie deel kan nemen aan digitale lessen van de school van inschrijving.

Een OA is in principe een tijdelijke interventie en richt zich op het versterken en ontwikkelen van vaardigheden bij de jongere. De inzet is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. Wanneer de ondersteuningsbehoeften afnemen, wordt de ondersteuning afgeschaald. De school waarop de jongere staat ingeschreven is de spil in het onderwijsproces. De school is blijvend betrokken en draagt zorg voor periodieke multidisciplinaire overleggen (MDO's) met de betrokkenen.

OZA (onderwijs-zorg arrangement)

Doel

Het doel van een OZA is een jongere met een specifieke ondersteuningsvraag of een groep jongeren met overeenkomende behoeften een onderwijsondersteuning aan te bieden die wordt versterkt door de jeugdhulp. Een samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp komt ter sprake wanneer de jongere naast de basisondersteuning in het V(S)O ook intensieve jeugdhulp of zorg nodig heeft waardoor een integraal aanbod nodig is. Bij een OZA is gemiddeld sprake van 7.5 uur hulpverlening per week. Het onderwijs vindt plaats op een schoollocatie, onder begeleiding van gekwalificeerd personeel, voldoet aan de onderwijsnormen en omvat een volledig programma. Indien via de Variawet een onderwijsprogramma is aangepast, dan is dit ook voldoende. De inzet van een OZA heeft één of meerdere functies; terugleiden, opbouwen, versterken, aanpassen en doorleiden.

Bij terugleiden is het doel van de OZA om de jongere die buiten het onderwijs is geraakt terug te begeleiden naar het onderwijs. Er is dan vrijwel altijd sprake van een tijdelijke inzet. Bij opbouwen

krijgt de jongere tijdelijk aangepast onderwijs via de OZA omdat het volgen van hele dagen nog geen optie is. Er wordt opgebouwd naar volledige deelname. Bij versterken vindt de OZA plaats binnen het onderwijs van de jongere, en is het gericht op het zo goed mogelijk functioneren van de jongere binnen de huidige setting. Wanneer het doel van de OZA is om aan te passen, dan is er meestal geen sprake van onderwijs op de huidige school of binnen de huidige klas, maar van een aangepaste onderwijsleeromgeving met betrokken jeugdhulp. Bij doorleiden is er ten slotte tijdelijk extra inzet tijdens een kwetsbaar moment, zoals de overgang PO-VO of de overgang naar een uitstroom.

Inhoud

De inhoud wordt bepaald door de ondersteuningsvraag die bij de jongere(n) speelt en het doel dat de OZA dient. Er wordt per jongere gekeken naar de belemmerende en bevorderende factoren om passend onderwijs te bepalen, en er worden indien nodig professionals betrokken om mee te denken over de meest passende onderwijsvorm. Ook worden de ouders en jeugdige betrokken bij het proces. Beslissingen worden zoveel mogelijk in overeenstemming met ouders en jeugdige genomen.

De ambitie is om de OZA op een zo natuurlijk mogelijke manier en zoveel mogelijk thuisnabij vorm te geven. Centraal staat echter dat de OZA zo goed mogelijk voldoet aan de ondersteunings- en onderwijsbehoefte van de jongere(n). Het doel van een OZA is om zoveel mogelijk de reguliere onderwijsontwikkeling te ondersteunen, zodat de schoolloopbaan kan worden gecontinueerd. Het is echter ook mogelijk dat de behoefte van de jongere(n) afwijkt van dit doel. Ook hiermee wordt rekening gehouden in het opzetten van OZA's.

Een OZA is in principe een tijdelijke interventie. De inzet is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. Wanneer de ondersteuningsbehoeften afnemen, wordt de ondersteuning afgeschaald. De school waarop de jongere staat ingeschreven is de spil in het onderwijsproces. De school is blijvend betrokken en draagt zorg voor periodieke MDO's met de betrokkenen. Wanneer de jongere geen inschrijving heeft bij een school, of school onvoldoende op de hoogte is van de ontwikkeling van de leerling, dan organiseert de zorgaanbieder in samenwerking met de onderwijsconsulent en leerplicht periodieke evaluaties.

ZOA (zorg-onderwijsarrangement)

Doel

Het doel van een ZOA is een jongere met een specifieke ondersteuningsvraag of een groep jongeren met overeenkomende behoeften een onderwijsondersteuning aan te bieden binnen een zorgsetting. Bij deze jongeren is sprake van ondersteuningsbehoeften die een onderwijssetting overstijgen. Er is in beperkte mate onderwijsdeelname, of er is geen onderwijsdeelname mogelijk, maar er is wel een leerbehoefte.

De inzet van het ZOA heeft één of meerdere functies; terugleiden, aanpassen en verrijken. Bij terugleiden is het doel van de ZOA om de jongere die is uitgevallen terug te begeleiden naar het onderwijs. Er is sprake van langdurige problematiek en een intensieve ondersteuningsbehoefte waardoor de jongere is aangewezen op een zorgsetting tijdens het terugwerken naar het onderwijs. Wanneer het doel van de ZOA is om aan te passen, dan is sprake van een aangepaste onderwijsleeromgeving waarbij de betrokken jeugdhulp de jongere ondersteunt bij het volgen van onderwijs in een niet-schoolse setting. Ten slotte is er bij verrijken sprake van jongeren die geen onderwijs kunnen volgen, maar die zich in een niet-schoolse setting wel verder kunnen ontwikkelen. De jeugdhulpsetting ondersteunt de jongere in de ontwikkeling richting een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij. Het doel van het bieden van een deel onderwijs is hierbij niet langer diplomagericht of resultaatgericht, maar proces- en ontwikkelingsgericht.

Inhoud

De inhoud van de ZOA wordt bepaald door de ondersteuningsvraag die bij de jongere speelt en het doel dat de ZOA dient. Er wordt per jongere gekeken naar de belemmerende en bevorderende factoren om onderwijs te volgen. De zorgsetting heeft de regie over de dagbesteding van de jongere. Ook worden de ouders en jeugdige betrokken bij het proces. Beslissingen worden zoveel mogelijk in overeenstemming met ouders en jeugdige genomen.

De jongere staat centraal, en de ontwikkeling van de jongere kan hierdoor in sommige gevallen of doelgroepen ook een doel op zich worden. Er wordt dan gekeken wat de bijdrage kan zijn van onderwijs aan de brede ontwikkeling van de jongere(n). Dit kan inhouden dat onderwijs aansluit op een zorgaanbod of dat onderwijs vanuit het zorgaanbod wordt ingezet. Er is in alle gevallen sprake van maatwerk rondom de jongere(n). Een ZOA kan zowel een tijdelijke interventie zijn als een langdurige voorziening. De inzet is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.

De school waarop de jongere staat ingeschreven is de spil in het onderwijsproces. De school is blijvend betrokken en draagt zorg voor periodieke MDO's met de betrokkenen. De frequentie van deze overleggen is afhankelijk van de intensiteit van het onderwijstraject. Wanneer de jongere geen inschrijving heeft bij een school, of school onvoldoende op de hoogte is van de ontwikkeling van de leerling, dan organiseert de zorgaanbieder in samenwerking met de onderwijsconsulent en leerplicht periodieke evaluaties.

ZA (zorgarrangement)

Doel

Een ZA heeft als doel om een jongere binnen een zorgsetting te ondersteunen. De jongere kan (tijdelijk) niet deelnemen aan het onderwijsproces en er is geen leerbehoefte. Wel kan er sprake zijn van een ontwikkelbehoefte bij de jongere. De inzet van het ZA heeft de functie verrijken. Bij verrijken is er sprake van jongeren die geen onderwijs kunnen volgen en niet kunnen leren op een schoolse manier, maar die zich in een niet-schoolse setting wel verder kunnen ontwikkelen op onder andere sociaal-emotioneel gebied of op vaardigheden die nodig zijn om zo zelfstandig mogelijk te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Een ZA kent nog andere doelen die niet gericht zijn op ontwikkeling en leren, maar bijvoorbeeld op veiligheid, gezondheid of stabilisatie. Bij een deel van de jongeren wordt een ZA tijdelijk ingezet en wordt er uiteindelijk nog toegewerkt naar onderwijsdeelname binnen een ZOA of een schoolse setting. Dit komt met name voor bij ziekte of bij medische/psychische aandoeningen die (naar verwachting) tijdelijk van aard zijn of een tijdelijk effect hebben op het functioneren van de jongere. Bij een deel van de jongeren vindt een ZA plaats naast een onderwijsdeelname en richt het ZA zich op doelen die deels of geheel buiten het onderwijs staan. Bij een ander deel van de jongeren richt het ZA zich op doelen die buiten het onderwijs vallen en heeft onderwijs naast het ZA geen enkele rol (meer).

Inhoud

De inhoud van de ZA wordt bepaald door de ondersteuningsvraag die bij de jongere(n) speelt en het doel dat de ZA dient. De zorgsetting heeft de regie over de invulling en de dagbesteding van de jongere. Ook worden de ouders en jeugdige betrokken bij het proces. Beslissingen worden zoveel mogelijk in overeenstemming met ouders en jeugdige genomen.

Totstandkoming arrangementen en voorzieningen

Arrangementen en voorzieningen vinden binnen de regio Zuid-Kennemerland op twee niveaus plaats; individueel en met een groep. Met het opzetten van een individueel arrangement wordt er

maatwerk geboden aan jongeren die onvoldoende ondersteund kunnen worden vanuit het aanbod binnen de regio op het gebied van onderwijs en ontwikkeling. Het streven van het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland is dat dit voor zo min mogelijk jongeren aan de orde is en dat het grootste deel van de jongeren passend is binnen het onderwijsaanbod van de regio.

Binnen dit onderwijsaanbod vallen ook de arrangementen en voorzieningen voor groepen leerlingen die extra ondersteuning en begeleiding nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. Deze arrangementen en voorzieningen zijn gericht op groepen leerlingen die een overeenkomende onderwijsbehoefte hebben. Ze richten zich op het bieden van passend onderwijs aan deze groepen leerlingen, met de mogelijkheid tot maatwerk op individueel niveau.

Groep

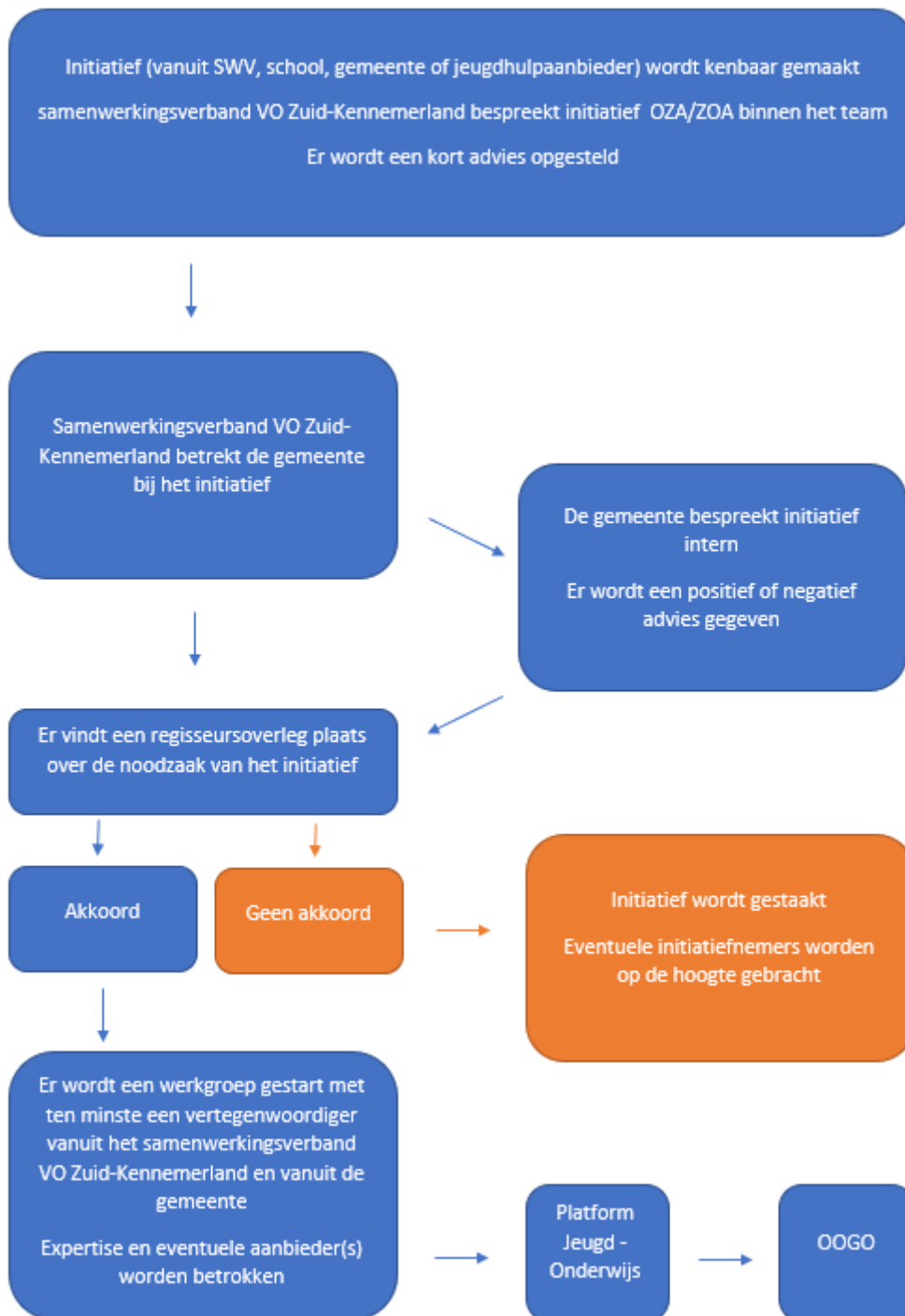
Wanneer er meerdere jongeren met overeenkomende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften worden gesignaleerd, dan kan er een groepsarrangement worden ontwikkeld waarbij voor deze doelgroep zo passend mogelijk onderwijs wordt geboden. Binnen deze arrangementen en voorzieningen is altijd de mogelijkheid op individueel niveau (deels) maatwerk te leveren.

Een arrangement of voorziening op groepsbasis heeft voor alle partijen enkele voordelen ten opzichte van een individuele aanbod:

- Een groep kan zich specifiek richten op de gedeelde problematiek en de gedeelde onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, waardoor er specialistische ondersteuning kan worden geboden. Alles wat wordt geleerd in de praktijk met de specifieke doelgroep kan worden ingezet om het arrangement te verbeteren.
- Een groep kan met minder middelen dan een individueel arrangement, meerdere jongeren een passende plek bieden. Hierdoor is het goedkoper en duurzamer.
- Een groep biedt een sociaal aspect, waardoor de jongere in aanraking kan komen met leeftijdsgenoten en/of gelijkgestemden.
- Een groep maakt gebruik van reeds ingekochte jeugdhulp en heeft hiermee vaste afspraken, waardoor er minder invloed zal zijn van wachtlijsten bij jeugdhulporganisaties.
- Een groep vindt op één locatie plaats, waardoor er minder overgangen hoeven plaats te vinden voor de jongeren.
- Een groep kan gemakkelijker in een ruimte nabij of binnen een school worden geplaatst, waardoor er in deze gevallen altijd een binding is met onderwijs. De groep kan hierdoor ook vaak gebruik maken van onderwijspersoneel en middelen.

De route voor het realiseren van een arrangement of voorziening op groepsniveau is weergegeven in figuur 1.

Route besluitvorming OZA of ZOA op groepsniveau

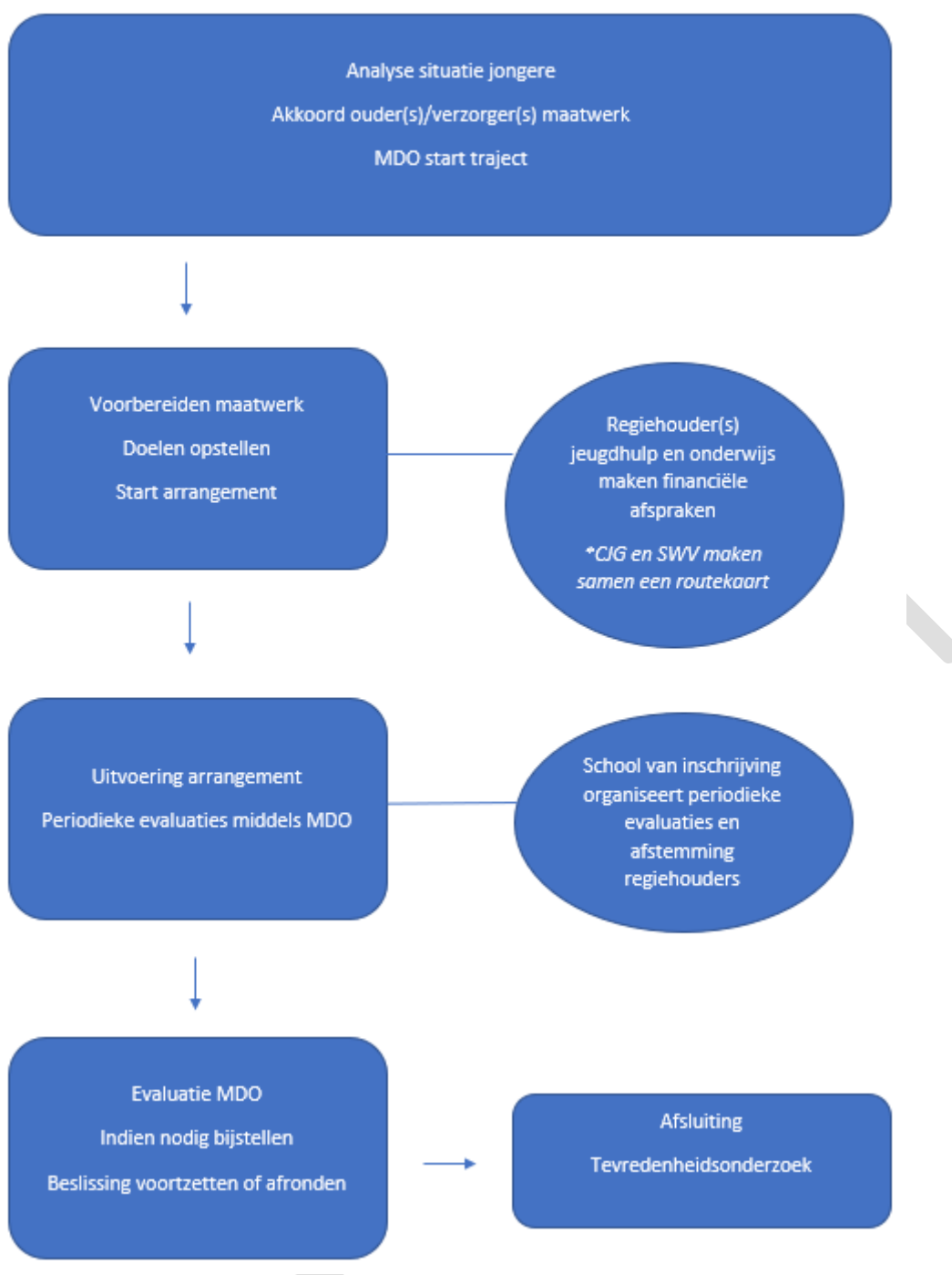
Figuur 1

Voor deze route wordt ervan uitgegaan dat een initiatief of idee vanuit verschillende hoeken kan komen. Het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland bespreekt elk initiatief of idee intern. Wanneer hieruit volgt dat het idee verder onderzocht en uitgewerkt dient te worden dan zal het proces verder lopen volgens onderstaande route. Wanneer de gemeente of een jeugdhulporganisatie het initiatief reeds heeft opgestart, dan wordt de stap van het betrekken van de gemeente overgeslagen en gaat het proces direct door naar het regisseuroverleg.

Individueel

Een individueel arrangement is nodig wanneer jongeren onvoldoende ondersteund kan worden vanuit het bestaande aanbod. Maatwerk is bij deze jongeren noodzakelijk om aan hun onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften te kunnen voldoen. In eerste instantie worden deze jongeren gesignaleerd door de school waar zij staan ingeschreven. De school ondervindt dat er geen mogelijkheid is om passend onderwijs te bieden aan de leerling in de huidige vorm. Hierna wordt de consulent van het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland betrokken om mee te denken. Als uit deze overleggen blijkt dat de jongere geen passend onderwijs kan krijgen vanuit het huidige aanbod dan wordt besloten om een maatwerktraject vorm te geven. Hierin kan in sommige gevallen een combinatie van de bestaande arrangementen en voorzieningen, eventueel in combinatie met jeugdhulpinitiatieven, voldoende maatwerk realiseren om aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften te voldoen. In sommige gevallen is volledig maatwerk nodig buiten het bestaande aanbod. In deze gevallen wordt een MDO gepland met de (beoogde) betrokkenen om dit maatwerk verder vorm te geven. Er bestaan financiële grenzen aan maatwerk voor jongeren vanuit zowel het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland als de gemeente. Het CJG en samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland zullen gezamenlijk een routekaart hiervoor maken. De route voor een individueel arrangement is weergegeven in figuur 2.

Route maatwerk op individueel niveau

Figuur 2

Financieringsmogelijkheden OZA en ZOA

Het ontwerpen van een OZA of ZOA kan complex zijn. Dit heeft er onder andere mee te maken dat er vanuit verschillende partijen en wet- en regelgeving ondersteuning georganiseerd moet worden. De meest voorkomende partijen bij het opzetten van een nieuwe OZA of ZOA zijn scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten en jeugdhulp aanbieders. Er zijn meerdere manieren waarop een OZA of ZOA gefinancierd kan worden. Binnen het samenwerkingsverband VO Zuid-

Kennemerland is de manier waarop de OZA of ZOA wordt bekostigd afhankelijk van het ontwerp (tabel 3) en van de plaats van de geboden ondersteuning op het onderwijs-zorg continuüm (figuur 3).

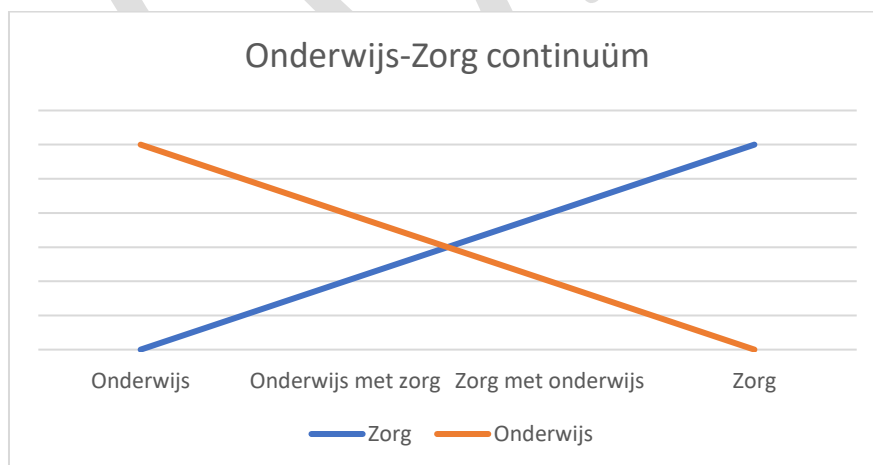
Waar betaal je voor?	Individueel: uitgaven kunnen tot een individueel kind herleid worden	Collectief: uitgaven kunnen niet tot een individueel kind herleid worden
Capaciteit/tijd	Productiefinanciering Op basis van aantal tijdseenheden / producten tegen een vaste prijs.	Beschikbaarheidsfinanciering Afspraken voor een hele groep kinderen, ongeacht of deze ondersteuning gebruiken.
Tussenvorm	Trajectfinanciering Vast bedrag voor een bepaald type traject voor een individu.	Doelgroepfinanciering Afspraken voor een hele groep kinderen, die ondersteuning gebruiken.
Resultaat	Resultaatfinanciering financiering op basis van of een vooraf bepaald resultaat behaald is.	Populatiefinanciering Financiering op basis van kenmerken van de groep en of een vooraf bepaald collectief resultaat behaald is.

Tabel 3 - AEF, 2021

Het ontwerp van de OZA of ZOA is in de eerste plaats afhankelijk van of er sprake is van een individueel traject of een groepsarrangement of voorziening. In het eerste geval is de eerste afweging in hoeverre er volledig sprake is van maatwerk. Wanneer dit het geval is zullen er nieuwe financiële afspraken moeten worden gemaakt. Bij financiering vanuit het onderwijs zal het principe 'geld volgt de leerling' zoveel mogelijk worden gehanteerd. Dit wil zeggen dat er eerst zal worden gekeken naar de mogelijkheden voor financiering vanuit de basisbekostiging en/of de TLV.

Wanneer een nieuwe OZA of ZOA op groepsniveau wordt ontworpen, dan is het van belang dat de doelgroep goed in beeld is. Wanneer duidelijk is om hoeveel jongeren het gaat, welke ondersteuning deze jongeren nodig hebben en welke ketenpartners deze ondersteuning kunnen uitvoeren, dan kan worden gekeken naar welk type financiering hierbij past.

Om te kunnen bepalen hoeveel bekostigd moet worden vanuit onderwijs, en hoeveel vanuit jeugdhulp, wordt gekeken naar het onderwijs-zorg continuüm.

Figuur 3

Wanneer jongeren een grote onderwijsbehoefte hebben en daarbij een kleine zorgbehoefte, dan zal er meer financieel worden bijgedragen vanuit onderwijsgelden. Echter, wanneer een jongere

voornamelijk een zorgbehoefte heeft en hiernaast een kleine onderwijsbehoefte, dan ligt de financieringsverdeling andersom. Bij de doelgroepen waarbij de zorgbehoefte groter is dan de onderwijsbehoefte, zal het vaker voorkomen dat de jongere(n) op een zorglocatie dagbesteding of dagbehandeling volgen en dat er via maatwerk onderwijs op deze locatie wordt verzorgd. In dit geval is er niet langer sprake van een OZA, maar van een ZOA. Wanneer de onderwijsbehoefte groter is dan de zorgbehoefte, dan zal het vaker voorkomen dat de jongere(n) op een onderwijslocatie via maatwerk geïntegreerde zorg krijgt.

Figuur 4

Op individueel niveau is vaak goed vast te stellen wat de onderwijsbehoefte en de zorgbehoefte van de jongere is. Op groepsniveau kan dit een uitdaging vormen, omdat twee jongeren op een andere plek op het onderwijs-zorg continuüm baat kunnen hebben bij de aanpak van dezelfde OZA of OZA. Bij het financieren van OZA's en ZOA's op groepsniveau zal hierdoor worden uitgegaan van het gemiddelde.

Het is van groot belang dat de financiers met elkaar blijven afstemmen gedurende de opstartfase van een OZA of ZOA, zodat zo goed mogelijk kan worden bepaald welke afspraken passend zijn.

De gezamenlijke taak van jeugdhulp en onderwijs om sluitend aanbod te organiseren voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben, in en om de school, dient ten alle tijden de kern te zijn van de gesprekken. Wanneer betrokkenen vanuit de jeugdhulp en het onderwijs er gezamenlijk niet uit komen, dan zal er worden opgeschaald naar bestuurs-/directieniveau.

Uitkomsten en resultaten arrangementen en voorzieningen

Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland wil het aantal thuiszitters zoveel mogelijk terugdringen en een passend aanbod ontwikkelen voor alle jongeren binnen de regio. Hierbij is het streven dat elke leerling ingeschreven staat op een school en zo nabij mogelijk onderwijs volgt. Om te onderzoeken in hoeverre het huidige aanbod alle doelgroepen jongeren passend onderwijs biedt, is gedurende schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 een coördinator arrangementen en voorzieningen

aangesteld. Deze coördinator zal toezien op kwaliteit en het beleid voor huidige en nog in te richten arrangementen en voorzieningen, in kaart brengen welke doelgroepen nog onvoldoende passend aanbod hebben binnen de regio en het aanbod hierop aanpassen/aanvullen. Op deze manier wordt beoogd dat de regio Zuid-Kennemerland binnen twee jaar een dekkend aanbod heeft voor alle doelgroepen. Om dit te kunnen realiseren zal worden gestart met het systematisch volgen van de leerlingen binnen de arrangementen en voorzieningen, met als doel dataverzameling. Middels deze data kan worden bekeken hoe de arrangementen en voorzieningen functioneren. Er kan onder andere worden gekeken of het beoogde doel bereikt wordt, welke doelgroep het meeste baat heeft bij welk arrangement of welke voorziening, wat de doorlooptijd is, hoeveel jongeren gebruik maken van een arrangement of voorziening, hoe de bezetting is verdeeld over verschillende periodes en welke jongeren onvoldoende aansluiting vinden bij het aanbod binnen de regio. Ook kan er worden gekeken naar effectiviteit, door onder andere uitval, bereik en schoolsucces meetbaar te maken.

Binnen het samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland wordt het succes van de inzet van een arrangement of voorziening niet uitsluitend bepaald door de resultaten. Het proces en de ontwikkeling van de jongere is eveneens van groot belang. Wanneer een jongere uitvalt bij het onderwijs, maar vervolgens op een andere wijze toch ontwikkeling laat zien richting een passend perspectief, dan wordt ook gesproken van succes.